

ارزیابی شیوه تدریس خارج فقه و اصول در حوزه های علمی

۴ بواقع لبّ علوم انسانی و الهی در حوزه است. حوزه چراغ تابناکی است که به برکت قرآن و عترت نورش از بلندای عرش تا فرش گسترده شده و عالمانی فاخر به عالم بشری هدیه کرده است...

۴ اما اقتضائات زمان و رشد علوم و شیوه ها را هم باید در نظر گرفت و با تغییر ظرفیت ها و مناسبات و گسترش دایره علوم، روش ها را روزآمد کرد.

۴ شیوه ی سنتی و حاضر تدریس دروس خارج فقه و اصول در زمان حاضر از بهره وری بسیار کمی برخوردار است. از این همه ضحیح طلاب و روحانیان، ححیح بسیاری برنمی خیزد و اساطین و اساتید حوزه در این نمی اندیشند که **چرا از میان این همه شاگرد، تعداد بسیار معدودی به جایی میرسند!** گاهی به "سختی کار" استناد می شود؛ گاه به ضرورت عنایت خاص الهی" و گاه به "تنبلی و بیحالی طلاب". اما مدرسان درس خارج این خرده ها را بر "شیوه های تدریس خود" نمی گیرند و صحت روش خود را به دیرین بودن این روش؛ مستند می نمایند.

۴ اینک یک استاد درس خارج، فقط ده پانزده سال یک دوره فقه می گوید و صرف این زمان طولانی همواره حسن کار دانسته می شود! در صورتی که اتفاقا این ایراد کار است.

۴ سختی مجتهدپروری در حوزه، به علت کم کاری طلاب، کم توفیقی و سخت بودن اجتهاد هست؛ اما شیوه های فرسوده تدریس اساتید نیز، تاثیر عمده ای در کم ثمری آن دارد.

۴ استاد درس خارج اتفاقا نباید سال ها به ذکر اقوال و تجزیه و تحلیل و پاسخگویی پرسش های طلاب بپردازد. این شیوه، طلبه درس خارج را توانمند نمی کند و عقل درایت و ملکه اجتهاد را در او بدرستی رشد نمی دهد.

۴ شیوه اصح بلکه صحیح تدریس درس خارج این است که طلاب پس از آن که یک سال با دروس خارج به شیوه کنونی آشنا شدند و طعم درس خارج را چشیدند؛ به تماشای حل مساله اجتهادی ننشینند بلکه خود به آن ورود کنند و استاد طرح بحث کند و طلاب در گروه های سه تا مثلا ده نفره؛ بروند و با دیدن منابع و شیوه ی آمد و شد در مساله، تلاش اجتهادی کنند و سپس

در جلسه؛ به نوبت؛ دیدگاه خود را مطرح نمایند و استاد بشدت آنان را به چالش بکشد و مجدد و مکرر، این ممارست را انجام دهند، تا ملکه اجتهاد را بدست آورند.

۴ یک طلبه با استعدادی متوسط، می تواند با این روش حدود چهار سال تا حد قابل قبولی ملکه اجتهاد را بدست آورد و زیر نظر استادان، در ابواب فقهی، این ممارست را ادامه دهد و اما در نهایت باید هر فرد بطور مجزا، بدون اجازه اجتهاد و فتوا در کار افتاء وارد نشود.

۴ فی الواقع در شیوه اجتهادی اینک انبوهی از طلاب انبوهی دفتر سیاه می کنند اما به شیوه اجتهاد مسلط نمی شوند. شیوه را باید یاد داد... (ماهی گیری و توربافی را و نه تماشای ماهی گیری را)

۴ باید هر چه زودتر شیوه های تدریس دروس خارج بهینه شود و برای اجرائی شدن آن راهکارهایی اندیشیده شود. کار شدنی است. نگرش درست؛ پذیرش نارسایی و همت عالی می خواهد. امید اینکه مراجع عظام حفظهم الله در مرمت شیوه ها، فرصت ها را قدر بدانند. آمین.

مطالب بیشتر را در تلگرام بخوانید.